

ד. — שכבת זרע מטמאת אדם במגע?

ה. האם המסיט את הנבילה מטמא אדם וכלים?

א. שהמצורע הוקש למת, שמטמא אדם אף באהל. (ומטמא אדם במגע ובמשא).

ב. גזרה שוה מימי חלוטו (בתוס' קרי ליה 'היקשא'), שבשניהם נאמר כיבוס בגדים. (ואינו מטמא במשא).

ג. מפורש בכתוב: 'או איש אשר יגע בכל שרץ...'. (ואינו מטמא במשא).

ד. מ'או איש' — לרבות את הנוגע. (ואינה מטמאה במשא).

ה. אינו מטמא אלא בגדים שהוא לבוש בהם בשעת היסטו (רש"י). ולא דוקא בגדים שלובש, אלא כל כלים שנוגע

בהם בשעה שמסיט את הנבילה. (ריב"ם, עפ"י תו"כ). אולם לאחר מכן אינו מטמא אדם וכלים.

כ. נכרי ששלח מעות לישראל לעשות בהן צדקה — מה יש לעשות בהן?

לכתחילה יש לו להשטמ ממנו ולא לקבלם, שלא לתת להם זכות זו. ומשום שלום מלכות, כגון שהיה השולח שר

ומושל — מותר לקבל. אלא שגם באופן זה יש לו לתת לעניים נכרים, אלא אם כן השולח פרש אחרת, שאסור

לגנוב את דעתו. (עפ"י רש"י).

(ודוקא מעות לעניים, אבל נדבה לבית הכנסת — מקבלים מהם. עתוס' ופוסקים).

דף יא

כא. א. מהו הכלל בענין חלוקת נכס משותף — מתי יכול אחד מן השותפין לחייב את השני לחלקו?

ב. מהו השיעור המינימלי של חצר שיש בה דין חלוקה?

א. כל שאילו ייחלק ועדיין שמו עליו — יש בו דין חלוקה. וטעם הדבר, שכל שאילו ייחלק אין שמו עליו, לפי

שהחלק המגיע לכל אחד אינו ראוי לאותו שימוש של הנכס המשותף. (ע' רא"ש).

ב. אמרו במשנה: עד שיהא בה ד' אמות לכל אחד מן השותפין. (ודוקא ד' על ד', אבל פחות מרוחב ד', הגם שארכה

גדול יותר — אינו ראוי לשימוש. ע' רא"ש בשם ר"י מיגאש).

ואמרו בגמרא ששיעור זה אינו כולל ד' אמות שלפני פתחי הבתים, היינו כנגד משך הפתח, כל פתח לפי גדלו,

וממנו ולהלן ד' אמות (ואם משך הפתח צר מד' אמות, נותנים לו מצדיו כדי שיהא לו ד' על ד'. רא"ש וש"פ) —

לצורך פירוק המשא מעל החמור. ואם יש לאחד מן השותפין כמה פתחים, נותנים לו ד' אמות לכל פתח, והשאר

חולקין בשוה. כן דעת רב חסדא וסייעו לו מהברייתא. ולדעת רב הונא חצר מתחלקת לפי פתחיה, פירוש, יחס

חלוקת החצר בהתאם למספר הפתחים של כל שותף.

ואפילו סתם את פתח הבית, עדיין יש לו ד' אמות, אלא אם כן פרץ את פצימיו, שאז גילה דעתו שלא יפתחנו

שוב. להלן יב.

ואין נותנים ד' אמות שלפני הפתח לאכסדרא, אלא באכסדרא שיש לה דפנות מסביב, אפילו נמוכות. וכן אין

נותנים ללול, ולבית שחציו אינו מקורה.

כמה בתים הפתוחים למרפסת אחת היורדת לחצר — אין להם אלא ד' אמות, לרגלי המרפסת.

חפירה שבהצר שמיועדת לגרעיני תמרים (לצורך מאכל בהמה או עיבוד עורות), נותנים לה ד' אמות לכל רוח,

אא"כ יש לה פתח מיוחד, שאז נותנים לה רק ד' אמות אצל הפתח.

כב. א. בית שבין שני מבואות שפתחו לצד אחד מהם, ורצה בעה"ב לפתוח פתח לצד המבוי האחר — האם יכולין בני המבוי האחר לעכב עליו?

ב. האם יש זכות שימוש — שימושים שאינם מעכבים את הדרך, ורגילים בו בני המבוי) לבני המבוי החיצונים, בחלק הפנימי של המבוי? והאם יכול הפנימי שבבני המבוי לסתום את המבוי נגד פתחו?

א. יכולים, ודוקא במבוי שאינו מפולש, אבל המפולש — הריהו כרשות הרבים. ראשונים. (ורבנו מאיר פרש, שאפילו בני המבוי שפתחו כבר פתוח אליו, ג"כ יכולים לעכב, לפי שמרבה דריסת רגל של בני המבוי האחר לבוא לכאן דרך הפתח החדש. ואף המפרשים שלא פרשו כן, אפשר שמודים לעצם הדין. ב"י קסה).

ואם היה לו בעבר פתח פתוח לשם, וסתמו, ולא פרץ את פצמיו — יכול לשוב ולפתחו.

ב. אמרו שהדבר שנוי במחלוקת תנאים — רבי ור' שמעון בן אלעזר. ורב הונא נקט לאסור. (ואעפ"כ פסקו הפוסקים שמותר, שהלכה כרבי מחברו. ע' רא"ש ו'פורת יוסף). ויש חולקים — ע' הגהות אשרי ועוד). ולכן, יכול הפנימי לסתום כנגד פתחו ואין החיצונים לו מעכבין עליו. (ונחלקו רש"י ותוס' אם יש זכות לבן המבוי לסתום ד' אמות שכנגד פתחו, במבוי, כשם שיש דין ד' אמות בפתח הבית לחצר).

דף יב

כג. א. בית סתום שהמת בתוכו — האם מטמא מכל סביבותיו?

ב. מה דין 'ספק טומאה' במבוי?

א. אינו מטמא אלא כנגד הפתח, לפי ש'סוף טומאה לצאת' דרך אותו פתח. ואם פרץ את פצמיו — מטמא כל סביביו. לשיטת רש"י טמא מדרבנן ד' אמות, כדי שלא יקרבו לשם עושי טהרות ויאהילו. ולתוס' — אין מטמא בד' אמות, אלא שאם יוצאים ממנו זיוין שיש בהם לפחות טפח על טפח — מטמאין באהל.

וכן הנוגע באותו בית — טמא, כדין קבר סתום שמתמא במגע מכל סביביו. (תוס' עפ"י הספרי, ומשמע דמדאורייתא הוא).

ב. כל שסמוך ד' אמות לרשות הרבים, הרי הוא כרשות הרבים. (כן אמר ר' זירא בשם רב נחמן, כפירש"י).

כד. א. האם בני מבוי יכולין להציב דלת בכניסה למבוי?

ב. האם בני עיר אחת יכולין לסתום מבואות המפולשות לעיר אחרת?

א. במבואות המפולשים לרשות הרבים — בני רה"ר יכולין לעכבם, שלפעמים, בעת הדוחק, יש צורך לרבים באותם מבואות. (ומבואות קטנים הפתוחים למבואות אחרים המפולשין לרה"ר — יכולים בני המבוי לסגרם, שאין הרבים נדחקים לשם. רא"ש, טור, רמ"א).

ב. יכולים בני העיר האחרת לעכב בעדם, הגם שיש להם דרך אחרת לאותה עיר, לפי שכבר הוחזקו באותם מבואות לקצר דרכם לעיר, וכדין מיצר שהחזיקו בו רבים, ברשות, שאסור לקלקלו.

כה. אצל מי קיימת נבואה לאחר שנחרב בית המקדש?

מיום שחרב בית המקדש (הראשון, ועוד ע' שנה אחריו, עד תחילת הבית השני. מהרש"א) ניטלה הנבואה מן הנביאים וניתנה לשוטים ולתינוקות. (אלא שאינה מאותו סוג של נבואת הנביאים, שאינה באה להם ע"י הש"י או ע"י מלאכיו, אלא ע"י שד. מהרש"א).

ואולם, מן החכמים לא ניטלה, (ועוד החכם עדיף על הנביא, אלא שאין זו בגדר 'נבואה' אלא רוח הקדש השוכנת בלב החכם — ע' רמב"ן).